

Els oblidats de la cooperació?

Escola per a infants amb diversitat funcional. Guatemala.

Atenció mèdica a persones amb diversitat funcional. Guatemala.

Mirades al Món

Des de l'any 2008 la Comissió de Cooperació Internacional de l'Ajuntament d'Alella organitzen les Jornades de Cooperació Internacional Mirades al Món, amb l'objectiu de tenir un punt de trobada per reflexionar sobre les desigualtats i els desequilibris entre el Nord i el Sud i les seves causes. Ens interessa apropiarnos al món de la cooperació al desenvolupament, entendre com s'està intentant donar resposta a les desigualtats i construir un món més just per a tothom. Amb aquest objectiu, enguany hem decidit tractar la problemàtica de les persones amb diversitat funcional dins la cooperació al desenvolupament. Ens interessa centrar el debat i la reflexió sobre com es tracten les problemàtiques específiques d'aquests col·lectius dins dels projectes de cooperació. S'hi està donant una resposta efectiva? Són suficients les accions que es fan fins ara? O ens trobem davant dels oblidats de la cooperació?

Situació de partida

Segons dades de l'ONU vora el 10% de la població mundial, és a dir, uns 650 milions de persones, viu amb alguna discapacitat. I d'aquests 650 milions, el 80% viu en països del Sud.¹ Aquesta xifra resulta tan elevada perquè moltes persones pateixen una discapacitat a causa dels conflictes armats. Segons l'OMS, als països en guerra fins a una quarta part de les discapacitats són resultat de les ferides i de la violència. És més,

l'ONU afirma que per cada infant que mor a zones de guerra, tres en resulten ferits i amb discapacitat permanent.²

La situació de discriminació de les persones amb diversitat funcional ens la podem més o menys imaginar a la nostra societat, però ens imaginem què ha de ser viure amb una discapacitat en un context d'extrema pobresa? Hi ha una dada esfereïdora proporcionada per la UNESCO que ens pot ajudar a fer-nos una petita idea: el 90% dels infants amb discapacitat no assisteix a l'escola.³ Hi ha diverses variables que poden donar una explicació a aquesta dada; hem de tenir en

ENS IMAGINEM QUÈ HA DE SER VIURE AMB UNA DISCAPACITAT EN UN CONTEXT D'EXTREMA POBRESA?

compte que encara existeix molta estigmatització entorn de la discapacitat, alhora que els governs dels països empobrits majoritàriament no donen prioritat a aquesta lluita i les urbs i els seus serveis i transports no són accessibles ni es troben adaptats a la diversitat funcional.

Principi d'igualtat i no discriminació

L'enfocament amb què s'ha d'abordar aquest tema és indubtablement el que es basa en els drets humans, que situa al centre de totes

les polítiques les persones, amb l'objectiu de reduir la discriminació i l'injust repartiment del poder, recursos, oportunitats i capacitats que obstaculitzen el desenvolupament. El principi d'igualtat i no discriminació, per tant, és fonamental a la Declaració Universal dels Drets Humans, que busca materialitzar aquests drets a totes les persones i col·lectius. Creiem que per aconseguir aquesta universalitat s'ha de posar especial atenció als grups exclosos o potencialment vulnerables, tenint en compte les seves necessitats i demandes en tot moment, amb una especial incidència en la formulació de projectes de cooperació i la planificació de les accions. La seva participació, però, ha de ser com a subjectes actius del seu propi desenvolupament. Hem de fomentar que siguin els col·lectius mateixos els que elaborin les seves propostes i participin en la seva execució. Des de la Comissió creiem fermament en la importància de l'apoderament, tant en la seva dimensió individual (personal, autoestima, etc) com col·lectiva (política, social, econòmica i cultural), com a eina per aconseguir una societat basada en la democràcia, participació política plena i horitzontalitat.

Què fem des d'Alella?

Des de l'Ajuntament d'Alella es destina el 0,7% dels ingressos municipals a la cooperació internacional. La major part d'aquest ingressos es reserva per finançar projectes de cooperació al desenvolupament en països del Sud, reservant una petita part a les acti-

vitats que fem al municipi, com per exemple les Mirades al Món.

Enguany hem pogut gaudir d'una taula rodona sota el títol Els oblidats de la cooperació? amb la participació de Tano Pla, membre de l'ONG Gestora de Recursos per al Desenvolupament de la Discapacitat, i Anna Ey, cirurgiana pediàtrica amb experiència arreu del món. Gràcies a les seves intervencions ens hem fet una idea de la situació a la qual ens enfrontem: la diversitat funcional és l'assignatura pendent de les polítiques de cooperació al desenvolupament. No es contemplava als Objectius de Desenvolupament del Mil·lenni, fixats l'any 2000 per les Nacions Unides, ni tan sols als Objectius de Desenvolupament Sostenible fixats l'any 2015 que ampliava de 8 a 17 els objectius i que preveu assolir abans del 2030. Malgrat aquest oblit per part del món de la cooperació, hi ha entitats que sí que treballen per la inclusió i a poc a poc es va incidint

en aquest àmbit. Hem d'avançar fins aconseguir que aquesta lluita sigui transversal a totes les polítiques i projectes de cooperació, només així aconseguirem fer canvis reals i generalitzats.

Des de l'ajuntament hem volgut aportar el nostre granet de sorra, finançant els següents projectes:

- El 2017 es va col·laborar en la subvenció del projecte Ampliació del taller impremta Transiciones a Guatemala, que executa l'ONG Gestora de Recursos per al Desenvolupament de la Discapacitat. Aquest projecte té per objectiu enfortir la tasca que fa el taller impremta que des de 1994 esdevé una sortida professional i autogestionada pel col·lectiu de diversitat funcional d'Antigua. Es tracta d'una iniciativa que aglutina la visió empresarial (amb la creació de llocs de treball i autosostenibilitat econòmica) amb la social (ofereix ocupació a persones que, per les seves discapacitats de diferents

nivells, no tenen fàcil accés al mercat de treball). Tenim, fins i tot, unes postals que la impremta ens va brindar amb una aquarel·la d'un paisatge típic alellenc, si en voleu una podeu adreçar-vos a la Regidoria de Cooperació al correu cooperació@alella.cat.

- Enguany s'ha col·laborat també en la subvenció del projecte Centre de desenvolupament integral per a persones amb discapacitat a Masaya, Nicaragua, que executa la Fundació El Maresme. Aquest projecte consisteix en una intervenció destinada a millorar la integració social i la qualitat de vida de les persones amb discapacitat a través de teràpies individuals, ocupacionals, formació i participació política. L'objectiu primer és la visibilització del col·lectiu amb diversitat funcional de Masaya, per tal de desestigmatitzar la discapacitat, sigui del tipus que sigui, tractant així de superar les barres socials que impedeixen la integració d'aquest col·lectiu a la vida comunitària. ●

FUNDACIÓ EL MARESEME

Incorporació al mercat laboral de persones amb diversitat funcional. Nicaragua.

FUNDACIÓ EL MARESEME

Centre per a persones amb diversitat funcional. Nicaragua.

GERO

Persona amb discapacitat física. Guatemala.

GERO

Atenció mèdica a persones amb diversitat funcional. Guatemala.

1. Dades extretes de www.un.org
 2. Ídem.
 3. Ídem